

● DROBNO GOSPODARSTVO V SREDNJEROČNEM NAČRTU

SLEDITI POTREBAM OBČANOV

V naši občini že vrsto let ugotovljamo, da razvoj drobnega gospodarstva ne more slediti potrebam občanov. Vzrokov za to je več.

Drobno gospodarstvo se je v preteklih letih razvijalo zelo enostransko. Razvoj opažamo predvsem v donosnejših strokah.

Posledica hitre urbanizacije našega območja je tudi visoka stopnja rasti števila prebivalstva. Po podatkih zadnjega popisa se je v desetih letih število prebivalcev v občini povečalo za 16.292. Negativni rezultati urbanizacije se kažejo zlasti v novih stanovanjskih soseskah, kjer nismo gradili poslovnih lokalov istočasno s stanovanji. V starih stanovanjskih soseskah pa so lokali predvsem v lasti občanov in tako namembnosti prostorov ni možno spremeniti.

Zaviralni dejavnik razvoja drobnega gospodarstva je tudi pomanjkanje učencev. Vzroki za to so nezainteresiranost mladine za te poklice, velik izostanek s praktičnega dela pri nosilcu samostojnega osebnega dela in s tem odpor le-tega do sprejema učencev v uk, pri nekaterih dejavnostih pa tudi nagajanje delavcev. Posledica tega je deficitarnost kvalificirane delovne sile. Storitvena dejavnost namreč zahteva zaradi pretežno ročnega dela visoko delovno usposobljenost zaposlenih.

Drobno gospodarstvo v občini je pretežno zastopano z zasebnim sektorjem. V družbenem sektorju se je število organizacij zaradi prehoda v industrijo in gradbeništvo celotno zmanjšalo. Zasebni sektor je zastopan v vseh strokah, družbeni sektor pa ima v glavnem značaj proizvodnih obrtnih enot. V srednjeročnem obdobju 1976—1980 v družbenem sektorju ni bila akti-

virana nobena večja investicija.

Osnovna zahteva razvoja drobnega gospodarstva je zagotovitev prostorskega razvoja. V občini je po dolgoletnih pripravah v tem srednjeročnem obdobju pričakovati konec gradnje prve faze obrtno servisne cone MM-4 Studenec.

Do leta 1985 bo zgrajenih sedem objektov, v katerih bo — pač glede na dejavnosti, ki jih bodo v njih opravljali — moč predvideti v vsakem objektu od enega do treh poslovnih lokalov.

V obrtno servisni coni bo pri dodeljevanju lokacij glede na namembnost cone imela prednost proizvodnja izdelkov, ki neposredno povečujejo izvoz, nadalje proizvodnja, ki nadomešča uvoz, pa proizvodnja za

dopolnitev asortimenta na trgu in deficitarnih storitvenih strok.

Medtem ko bo imel MM-4 prednost predvsem proizvodni del obrtne dejavnosti, ki bi naj dopolnjeval industrijsko proizvodnjo in s tem povečeval učinkovitost industrije, bo storitveni del, katerega osnovna naloga je opravljanje raznih uslug za zadovoljevanje osnovnih življenjskih potreb občanov, lociran v primerem centru Štepanjskega naselja, v poslovnem objektu Novih Jarš in v sekundarnem centru na Fužinah. Prostorsko se bo deficitarna storitvena dejavnost razširila tudi s prekalifikacijo stanovanj VI. in VII. kategorije in skupni površini 1311 kv. m in z začasno oddajo neuporabnih skupnih prostorov v novozgrajenih objektih, glede na zahteve dejavnosti pa tudi s postavitvijo kioskov.

Pri reševanju prostorskega dela bosta poleg banke in mestne samou-

pravne stanovanjske skupnosti v okviru svojih možnosti s sredstvi sodelovali tudi razvojno-gospodarska skupnost in samoupravna stanovanjska skupnost naše občine.

Druga zahteva razvoja drobnega gospodarstva so ustrezni delavci. Tudi glede tega bomo v tem srednjeročnem obdobju dosegali premik. Pomanjkanje kvalificiranih delavcev in učencev bo delno zmanjšano z usmerjenim izobraževanjem in z izobraževanjem ob delu.

Tretjo zahtevo razvoja ali dodatno stimulacijo pri razvoju drobnega gospodarstva predstavljajo ukrepi davčne politike, predvsem davčne olajšave, bančna politika z oblikovanimi ugodnejšimi kreditnimi možnostmi in politika cen, kjer bo z novim zakonom o družbeni kontroli cen oblikovanje cen preneseno izključno v samoupravno odločanje izvajalcev in uporabnikov.

ZDENKA MAROLT

DOSLEDNO IZVAJATI SKLEPE

Delegat na III. konferenci zveze sindikatov Slovenije

Delegati III. konference smo ugotovili, da so se posamezni občinski sveti pripravili različno. V naši občini smo aktivnosti usmerili v reševanje najbolj perečih problemov delavcev: problematike delavcev iz drugih republik in pokrajin, stanovanjskih zadev, problemov v zvezi z invalidnostjo delavcev in alkoholizma kot posebnega družbenega problema, ki je prisoten tudi v naši občini. Tematske razprave v odborih dejavnosti pri občinskem svetu ZS in v OO ZS so pokazale, da smo se akcije lotili na pravem koncu.

III. konferenca ZSS nedvomno je opredelila številna stališča in usmeritve dokaj konkretno, saj je jasno, kaj morajo sedaj storiti OO ZS, kaj občinski sveti in kaj republiški svet ter njegovi organi, pa tudi kaj naj store družbene in upravne institucije za nemoteno izvajanje stališč, sprejetih na konferenci. Sprva je kazalo, da je konferenca posvetila premalo pozornosti stanovanjski problematiki in zlasti problemom delavcev iz drugih republik in pokrajin. Pa vendar

temu ni bilo tako. O vsem tem sicer na sami konferenci ni bilo veliko razprav, vendar so bila sprejeta dokaj konkretna stališča, katera je treba začeti takoj in dosledno uresničevati.

Tudi glede problematike delavcev iz drugih republik na konferenci nismo veliko govorili, vendar je bil že nekaj dni po konferenci sklican sešatek, ki smo ga imeli predstavniki OZD v Ljubljani s predstavniki SML ter mestnega in občinskih sindikalnih svetov, na katerem smo obravnavali specifično problematiko delavcev, ki stanujejo v samskih domovih. Že to dejstvo govori, da je tematika III. konference zaživela v široki družbeni akciji za izboljšanje življenjskih in kulturnih razmer delavcev, ki živijo v samskih domovih — in to so v veliki večini delavci iz drugih republik in pokrajin.

III. konferenca je torej uspela vgraditi v splošna in načelna stališča

● OBRTNA ZADRUGA GIKOS

Delo tudi v tujini

Obrtna zadruga Gikos — to ime pomeni gradnja, industrija, kooperacija, obrt, storitve — je bila ustanovljena marca lani na pobudo 43 obrtnikov iz vse Jugoslavije. Vodil jih je namen organizirati boljše zadrugo kot so bile tiste, v katerih so doslej sodelovali. Konec lanskega leta pa je že bilo v zadrugo vključenih prek 112 obrtnikov. Namesto 60 milijonov dinarjev dohodka, kolikor so načrtovali, so ga dosegli kar 111 milijonov, saj so skozi vse leto imeli več dela, kot so ga zmogli opraviti.

Vršilec dolžnosti predsednika kolegijskega poslovnega organa Matjaž Pečan, ki je hkrati tudi neprofesionalni član našega izvršnega sveta, zadolžen za obrt v občini, je med vzroki, ki so privedli do nastanka zadruge, kot prvega omenil željo kooperantov po samoupravnih odnosih med njimi in zadrugo, prek zadruge pa tudi možnost povezovanja z delovnimi organizacijami. Drugi razlog pa so bila izplačila. Dogajalo se je namreč, da so zadruge kooperantom neredno izplačevale denar za opravljeno delo. V Gikosu pa obrtnikom nakažejo denar najkasneje v treh dneh od dneva plačila računa. Kot tretji vzrok za ustanovitev zadruge pa kaže omeniti možnost

plačila računa v gotovini, čeprav je naročnik zadrugi poslal menico.

V Gikosu načrtujejo, da bodo letos dosegli 127 milijonov dinarjev dohodka, število kooperantov pa naj bi se povečalo za 10 odstotkov. Vendar se v zadrugo ne bo mogel vključiti kdorkoli, marveč le tisti, ki dobro dela in ki je tudi pripravljen poprijeti za delo.

V zadrugi, ki ima svoje prostore ob Zaloški 51, je zaposlenih le 6 delavcev, vendar je ena od delavk že od marca lani na porodniškem dopustu, tako da je moralo vse delo, ki ga ni malo, opraviti drugih pet. Letos bodo na novo zaposlili še dva delavca, direktorja in delavko v računovodstvu. Poskušali bodo organizirati močnejšo komercialno službo, ki bo za kooperante zbiral vse informacije in jim tudi iskala delo, tako da ne bi bili več zgolj posredniki.

V obrtni zadrugi Gikos pa načrtujejo še več drugih stvari; razmišljajo o uvedbi dežurstev za popravila na domu; iščejo način, kako priti do prostorov za uslužnostno obrt v novi stanovanjski soseski Fužine, za ta namen pa bi bilo tudi mogoče prenoviti nekatera stanovanja 3. in 4. kategorije v naši občini.

Ker Gikos ni registriran za opravljanje del v tujini, njihova žrja pa je sodelovati v mednarodni delitvi dela, se bodo že letos poskušali samoupravno povezati z Magosom, tako da bodo lahko tudi njihovi kooperanti delali prek naših meja. Že zdaj pa sodelujejo z delovnimi organizacijami, kot na primer Slovenijales, Iskra in Avtomontaža, tako da zanje delajo posamezne dele, ki jih le-ti vgrajujejo v svoje izdelke, namenjene izvozu. Kooperanti Gikosa pa bi se radi vključili tudi v opravljanje končnih del v gradbeništvu, saj imajo v zadrugi obrtnike vseh strok, ki so potrebni za ta opravila.

D. J.

POTRJENI KANDIDATI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Priprave, ki so bile dobro opravljene, so vseskozi spremljali predsedstvo OK SZDL in seveda organi in vodstva drugih družbenopolitičnih organizacij.

Poročilo med drugim navaja, da je bilo v občini evidentiranih 12.818 občanov, in sicer 4247 za skupščine družbenopolitičnih in 8571 za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti; od tega 36 % žensk, 19 % mladih in skoraj 50 % delavcev iz neposredne proizvodnje. Med evidentiranimi je 4230 članov ZK in 716 borcev. Ocenjeno je, da bo na splošnih volitvah za tretjo sestavo delegatskih skupščin potrebno izvoliti okrog 2500 delegatov. Vsekakor dajejo podatki o evidentiranju dobro osnovo za sestavo delegacij, za katere so se v ozdih in KS že opredelili na sejah temeljnih kandidacijskih konferenc; liste svojih predlaganih kandidatov pa so pripravili tudi kmetje in obrtniki ter pri njih zaposleni delavci.

Posebno velja poudariti, da bo tokrat izvoljenih več posebnih in združenih delegacij kot ob zadnjih volitvah, kar bo nedvomno pomemben prispevek k nadaljnjemu razvoju skupščinskega sistema.

Na prvi seji občinske kandidacijske konference je bila sklenjena tudi javna razprava o predlaganih možnih kandidatih za nosilce najodgovornejših funkcij v skupščinah družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti od občine, mesta in republike do skupščine SFRJ. Pripomnimo naj, da v vseh razpravah po ozdih, KS in družbenopolitičnih organizacijah ni bilo dopolnilnih predlogov, pripomb ali drugih sugestij. Vse temeljne kandidacijske konference so predlagane kandidate podprle in na tej osnovi je storila tudi prva občinska kandidacijska konferenca tako, da so bili predlogi objavljeni v sredstvih javnega obveščanja.

Konferenca je na predlog predsedstva OK SZDL določila tudi kandidata za predsednika občinskega izvršnega sveta, in sicer dosedanjo predsednico Gabrijele Jelen, ter določila kandidacijski postopek za člane izvršnega sveta.

Predlagani kandidati bodo izvoljeni na konstitutivni seji občinske skupščine 14. aprila in na prvih sejah skupščin samoupravnih interesnih skupnosti. Vsem nosilcem odgovornejših funkcij kakor tudi drugim delegatom pa bomo izkazali svoje zaupanje vsi volivci 11. in 14. marca na splošnih volitvah.

MARKO ROTH

SPREMENITI ODNOS PRI IZVOZU

(Nadaljevanje s 1. strani)

»Kljub temu, da imate opravka s toliko težavami, je ohrabrujoče to, da ste hkrati s težavami nakazali tudi, kje in kakšne so možnosti za izhod iz tega položaja,« je dejal Janez Zemljarič. »Rešitev je le v povečani proizvodnji in povečanem izvozu. Motijo se tisti,« je poudaril, »ki hočejo z višjimi cenami, z raznimi pritiski reševati sebe. To se jim lahko posreči le za krajši čas, nikakor pa ne dolgoročno. Zaskrbljujoče pa je to,« je menil Janez Zemljarič, »da smo v januarju naredili le 94 odstotkov decembrske proizvodnje. Zato bo treba več in bolj delati, več izvoziti, še več kot načrtujemo, zmanjševati stroške, povezovali razdrobljeno gospodarstvo, iskati nova tržišča in se usmeriti v države v razvoju.«

Janez Zemljarič in sodelavci so nato obiskali še sozd Emona in se tam pogovarjali o možnostih, ki jih ima ta delovna organizacija za izvoz, pa tudi o tem, kako pridelati več hrane.

D. J.

Zaključni računi 1981

(Nadaljevanje s 1. strani)

Razen podatkov in kazalcev, ki jih določa zakon, morajo v ta namen poslovni delavci pripraviti pisno poročilo (informacijo) o gospodarstvu in poslovanju v letu 1981. Poročilo mora biti zgoščeno, jasno in razumljivo vsem delavcem. Vsebovati mora vse tiste ugotovitve, ki bodo omogočale delavcem obravnavanje vseh bistvenih problemov gospodarjenja, uresničevanja plana, združevanja dela in sredstev, vključevanja v mednarodne odnose, delitve po delu itd.

O pripravljenih poročilih morajo osnovne organizacije zveze sindikatov skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi organizirati javno razpravo tako, da bo sleherni delavec imel priložnost s svojim mnenjem in predlogi vplivati na vsebino programa, v katerem bodo določeni ukrepi za boljše gospodarjenje v letu 1982.

Tako pripravljena in organizirana razprava o zaključnem računu je nujna. Ne samo zato, ker nam jo predpisuje zakon o združenem delu, temveč predvsem zaradi nas samih, zaradi premagovanja naših sedanjih težav in zaradi našega bodočega razvoja.

VINKO FRANJO

AKCIJSKI PROGRAMI

(Nadaljevanje s 1. strani)

V sklepni besedi je Vinko Hafner ugotovil tudi konferenčno potrjeno usmeritev, da je samoupravno organiziran delavec sam nosilec socialne politike in zagotavljanja svoje socialne varnosti, dalje, da sta ekonomski in socialni razvoj dve nerazdružljivi sestavini našega celotnega družbenega razvoja in da morajo sindikati in v njej organizirani delavci v sedanjem položaju vse instrumente socialne politike usklajevati z gospodarskimi možnostmi in z delitvijo po delu, saj socialne pravice delavcev lahko širimo in krepimo le z ustvarjanjem večjega dohodka. S to konferenco nismo ustvarili delavcem iluzij o širitvi pravic zunaj materialne možnosti in mimo odločanja delavcev.

Najpoznejše čez mesec dni bo republiški svet ZSS sprejel program o tem, kako bo vplival na uresničitev stališč in usmeritev o socialni politiki in socialnem varstvu, ki so bile sprejete na konferenci.

Konferenca je odločila, da morajo osnovne organizacije sindikatov in organi zveze sindikatov Slovenije že v naslednjih treh mesecih sprejeti svoje akcijske programe za uresničitev stališč in usmeritev, sprejetih na konferenci. V njih bo tudi zapisano, kdo je odgovoren za katero od nalog in do kdaj mora biti opravljeno; zlasti bo to veljalo za naloge, ki jih je mogoče uresničiti že letos.

CVETO PAVLIN

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Prvi podatki iz zaključnega računa v Velani kažejo, da plan ni bil izpolnjen, saj je bilo v planu za leto 1981 zapisano, da bodo naredili 12.275.843 kvadratnih metrov zaves, naredili pa so jih le 9.764.510, kar je 79,3 % plana. Če to izrazimo v vrednosti proizvodnje, to pomeni, da je bil plan 735.556.373 dinarjev, dosežen pa je le 77 %, kar znaša 564.640.640 dinarjev. Tako količinski kot vrednostni kazalci kažejo, da so bili v Velani lansko leto precej pod načrtovanimi. Vzrokov za to je več. Poleg planiranih zastojev predvsem zaradi remontov je bilo največ zastojev zaradi pomanjkanja repromateriala ali uporabe neustreznih surovin ter zaradi odsotnosti delavcev.

Avtomontaža je ena tistih ljubljanskih delovnih organizacij, ki iz leta v leto povečuje izvoz. Če lahko samo pohvalno zapišemo, da izvoz avtobusov na podvozju TAM povečujejo za več kot polovico, pa ostaja popolna neznanka izvoz prek kooperacije z MAN. Vsa težava je namreč v tem, da MAN pošilja Avtomontaži podvozje in motor, Avtomontaža pa naredi avtobusno nadgradnjo. Naša zakonodaja tak začasni uvoz obravnava kot storitev. To pomeni, da Avtomontaža lahko razpolaga le z devizami, ki predstavljajo vloženo delo, ne pa tudi z vrednostjo, ki predstavlja vloženi material. Togi domači predpisi, ki temeljijo na negativnih izkušnjah raznih ponesrečenih kooperacij, pomenijo tudi krepak minus za Avtomontažo, saj zaradi tega ne bo mogla izpolniti sprejetih obveznosti do mestnih prometnih delovnih organizacij Ljubljane, Celja, Maribora, Zagreba, Splita in še koga.

Na osnovi zakona o združenem delu in zakonu o skladu federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko premalo razvitih republik in SAP Kosovo bo sozd Emona sovlagal v gradnjo hotelskega naselja v Ucinju. Z Montenegro turizmom ima sozd Emona, predvsem pa delovna organizacija Globtour, že več kot desetletje nadvse dobre poslovne stike. Novi hotelski kompleks Otrant v Ucinju bo povečal in razširil turistično ponudbo Črne gore, s tem pa tudi sodelovanje Globtura in Montenegro turista, saj ima Globtour ta hip pri Montenegro turistu zakupljenih 2500 ležišč. Ta hotelski kompleks bo imel 580 ležišč v hotelih in 293 ležišč v apartmajih. Otrant bo imel 1738 restavracijskih sedežev, zimski in letni bazen ter številne rekreacijske objekte. Predračunska vrednost zidave in opremljanja hotelskega kompleksa Otrant je 845 milijonov dinarjev.

C. P.

KRHK VEZI MED TOZDI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Misel, da je v slogi moč, še vedno velja. Naše gospodarstvo pa je razdrobljeno, delovne organizacije nastopajo neusklajeno na domačem in tujem trgu. »Svojo prihodnost vidimo v povezovanju, kajti današnje razmere terjajo, da se ne pojavljamo le kot projektna organizacija, temveč ponudimo tudi tehnologijo, ljudi... Zato zdaj razmišljamo o povezavi z Rudisom, ABC Pomurko...« je razložil Janez Koman. »Naloga komunistov je, da dajemo pobude, iščemo smeri, ki bodo naše delo opravile kot družbeno potrebno delo.«

Bolj kot kdajkoli v preteklosti nam je potrebno skupno, premišljeno načrtovanje in usklajevanje. Nikakor ni sprejemljivo, da nekateri tozdi ali delovne organizacije uspešno poslujejo na račun drugih. Skupni druž-

beni interes zahteva povezovanje in sodelovanje na vseh področjih življenja in dela. Zato se tudi osnovna organizacija zveze komunistov tozda Projektivni biroji Ljubljana zavzema za čimboljšo povezavo vseh štirih tozдов ljubljanskega, beogradskega in dveh trboveljskih, v delovni organizaciji. To je tudi ena najpomembnejših letošnjih nalog te osnovne organizacije.

»Na znanj bi morali nastopati enotno, kot delovna organizacija, ne pa da si vsak tozda zase išče posel,« je dejal Janez Koman. »Zato smo pred kratkim na sestanku naše osnovne organizacije sklenili, da skličemo v IBT problemsko konferenco o sodelovanju med tozdi. Želeli bi se pred kongresom slovenskih komunistov naše odnose postaviti na trdne temelje.«

Primer; ki kaže na nepovezanost v

delovni organizaciji, je tudi ravnanje trboveljskega tozda, ki je v Ljubljani ustanovil svoje enote, namesto da bi se o tem pogovorili z delavci tozda Projektivni biroji Ljubljana. Tudi se v delovni organizaciji IBT ne pogovarjajo o skupnem planiranju. Medtem ko se v ljubljanskem tozdu bojijo, da bodo s projektiranjem, svetovanjem in inženiringom imeli premalo dela, so v beogradskega tozdu povečali število zaposlenih.

Člani osnovne organizacije tozda Projektivni biroji Ljubljana vztrajajo na pobudah za sodelovanje, se zapirajo tozдов predstavljajo tudi oviro samoupravljanju. Zavedajo pa se, da morajo iz teh težav sami poiskati pot in najti primerne oblike sodelovanja. Pri tem pa, poudarjajo, ne bodo izhajali iz preteklosti, kajti le cilji, ki jih želijo doseči, bodo usmerjali njihovo delovanje.

D. J.